

Årsberetning 2018-2019 - og 50 års jubilæum for arbejdsrefugiet

Viborg Stiftstidende fra 1969 beretter om, at der nu står biler i gården, ruderne i det gamle kloster er blevet tøet op, og at der atter er mennesker og tale i gangene. Åbningsdagen blev fejret med en fredagsreception, og da uret passerede klokken 11, var det officielt. "Arbejdsrefugiet Ørslev Kloster har slået dørene op og er klar til at modtage de første refugiegæster." På dagen udtalte Peter Seeberg; "det hele er stadig på forsøgsstadiet, intet er helt fastlagt". Meget har ændret sig siden, men denne grundlæggende åbenhed og indstilling på at tilpasse sig holder ved.

Den fredag i 1969 afsluttedes mere end fire års uvished efter komtesens død, hvor mange interesserede konkurrerede om at overtage stedet. Først var det en stiftelse for ældre damer. Senere en stiftsgård under Viborgbispen. Derefter en FOF-højskole, som endda nåede at udfærdige endelige tegninger for en total ombygning af hele klosteret. Disse planer stod længe i konkurrence med en kreds fra Århus, der ville oprette et nordisk refugium med plads til 35 personer. Samtlige planer strandede dog på det økonomiske omfang, deres ombygningsplaner krævede.

Det var først med Seebergs forslag om at udvikle et almennyttigt kollegium baseret på Dansk Kulturhistorisk Museumsforening, at planer kunne realiseres. I begyndelsen havde bestyrelsen planer om en indretning, hvor hvert værelse skulle præges af tidens bedst kendte danske møbelarkitekter – heriblandt med et Wegneværelse, et Mogens Kochværelse osv. samt et Tectumkøkken. Sidstnævnte blev en realitet. Portnerboligen skulle udvikles som en slags landevejskro og danne indtægtsgrundlaget for en kommende klosterforvalter, samtidig med at kollegianerne kunne bespises. Det er ikke alle planer, der bliver til noget, men når vi i år vender os om og ser tilbage, så er det med en stor ydmyghed og beundring overfor de mange mennesker, der gjorde hver sit til at realisere komtesens spæde tanker om et dansk San Cataldo netop her. Kursen og gjordgrundlaget var lagt, og en arv var givet videre. Selv om mangt og meget har ændret sig gennem tiden, er den væsentligste kerne i arbejdsrefugiet fortsat intakt her i 2019. Der er mange at takke og mindes for dette arbejde!

Fremtiden, fondene og forbedringerne

De sidste årsberetninger har kredset om behovet for at se frem og om at bevare og udvikle klosterets fysiske rammer og økonomiske grundlag uden at miste de bærende værdier. Der er mange ord at sætte på værdierne. Heriblandt enkelthed, det almennyttige formål, stilhed, tillid, frihed, mangfoldighed, kvalitet og økonomisk tilgængelighed for alle mennesker. Der er lavet utallige undersøgelser og skrevet tykke rapporter, og hver en sten er vendt og vurderet, så vi nu er helt sikre på, at vi på den helt rigtige måde kan videreføre arbejdsrefugiet til de næste mange generationer – tro mod alle de bærende værdier. Derfor er det også med stor begejstring og taknemmelighed, at vi nu kan berette, at det er lykkedes at skaffe den enorme finansiering, der skal til for at realisere drømmene, så klosteret kan overleve og udvikle sig bedst muligt og være jer alle til gavn fremover. Vi er dybt taknemmelige og mange skal takkes for at have hjulpet til undervejs.

Støtten er på lige godt 51 mio. kr. og kommer fra A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal (20 mio. kr.), foreningen Realdania (9,3 mio. kr.), Spar Vest Fonden (7.863.586 kr.), Augustinus Fonden (5 mio. kr.), Aage og Johanne Louis-Hansens Fond (5 mio. kr.), Slots- og Kulturstyrelsen (1.266.000 kr.), Godfred Birkedal Hartmanns Familiefond (1 mio. kr.), Skive Byråd (1.613.586 kr.), Skive Kommunes Vækstpulje (330.000 kr.), Skive Kommunes Landsbypulje (250.000 kr.) samt Sportgoodsfonden (150.000 kr.).

Vi er allerede godt igang med at detailplanlægge og søge godkendelse hos statslige og kommunale myndigheder, så vi kan realisere den helhedsplan, der foreligger for hele klosterområdet. Der er samlet et hold specialister under ledelse af Mette Viuf Larsen fra VMB-Tegnestue i Århus, og i samarbejde med en styregruppe med repræsentanter fra fonde, kommunale og statslige myndigheder og klosterets egen bestyrelse skal det sikres, at vi kommer bedst muligt i hus.

Det er en omfattende og kompleks opgave at bringe klosteret stærkt ind i fremtiden med sin værdifulde atmosfære og nærværet i behold, men med de planlagte arbejder kan vi alle være rolige indeni – og vi kan glæde os. Der er som altid stort fokus på at bevare og styrke, hvilket vi mener, hænger uløseligt sammen på netop dette sted. Der er ikke tale om en stor forandring men om at passe på alt det gode, vi har, inden det er for sent. Vi slipper dog ikke for at skulle forny kloak, el, vand og tag og etablere brandsikring, så derfor er det en bekostelig affære, men som ikke længere kan undgås.

Samtidig udvikles en række nye og positive tiltag med rod i historien på dette sted. Huset kommer til at hænge sammen fra kælder til kvist med indvendige trappeforløb, som det var tilfældet indtil 1969. Refugiekøkkenet flyttes i kælderen, så der bliver bedre plads til at lave mad og have fælles samvær i køkkenet – og udgang til haven og meget inspirerende omgivelser. Portnerboligen udbygges i den form, som huset havde indtil 1947 og kommer fortsat til at huse grupperne. Der bliver 8 ekstra værelser i huset, hvilket betyder, at grupperne ikke længere har behov for at skulle indlogere sig i hovedbygningens værelser. Grupperne får bedre fællesrum og endda også øvefaciliteter med flygel. Hovedbygningen bliver i højere grad forbeholdt enkeltindivider, og antallet af gæster kommer op på maksimalt 12 – mod 9, som det ser ud lige nu. Der bliver flere muligheder for både fælles samvær og stilhed, når huset kommer til at hænge sammen fra kælder til kvist. Værelserne bliver naturligvis forbedret efter behov, så varmekomfort og skrivekomfort etc. styrkes.

Parkeringsarealet bliver samlet med kirkens, så man ikke længere kører ind langs klosterbygningerne. Det bliver mere logisk at færdes i park og skov - om man er besøgende eller klostergæst – og der er stor fokus på biodiversitet og bæredygtighed for dyr og planter i det kommende arbejde med haven. Der laves nyt værksted og formidlingsenhed i Gartnerhuset, og der oprettes atelierer og øvelokaler. Arbejderne forventes at gå i gang sidst på foråret 2020. Vi forventer at begynde i Portnerboligen og forsøger at opretholde muligheden for at være på refugium imens – enten i det ene eller andet hus.

De første forbedringer er dog allerede realiseret. Der er kommet nye kontorstole og ikke mindst nye senge, som Mik Holm har bygget i årets løb. Nu kan man sove godt og mageligt - uanset kropslængde! Mik har ligeledes nænsomt restaureret Komtesse Sponnecks spisebord og hendes himmelseng og spejlmøbel, så det hele fremstår i perfekt mekanisk stand og ser smukt ud. Det er en kæmpe fornøjelse og gave til fremtiden. Et nyt Bösendorfer koncertflygel er allerede ankommet. I foråret 2019 deltog pianist David Strong i udvælgelsen af det helt rigtige flygel på Bösendorfers fabrik i Wien. Det er et exceptionelt instrument, der er ankommet, som åbner op for helt nye muligheder for klosterets gæster.

Fejringer, fællesskaber og frivillighed

Indvielsen af flyglet sker med en særkoncert af David Strong til vores allesammens jubilæumsfejring pinselørdag den 8. juni. Denne dag vendes klosteret på vrangen, idet klostergæster og venner af huset giver et offentligt publikum indblik i at fornemme, hvad der blive skabt og tænkt under disse kreative hvælv. Det bliver en fantastisk dag afsluttende med middag og fest for foreningens medlemmer. Samme dag udkommer klosterets 50 års jubilæumsbog, "Tanker på Ørsløv Kloster," der er blevet til gennem 50 klostergæsters store fælles arbejde – med redaktør Peter Rosendahl som sikker pennefører i samarbejde med Garry og Janne. Keramikeren Christel Bækgaard har lavet smukke nye håndlavede klosterkrus, og det ellers udsolgte jubilæumssmykke i sølv fra 2009 er støbt på ny med prægningen 2019.

Den sidste weekend i november afholdt klosteret den fjerde udgave af Jul i Nordfjends takket være en kæmpe indsats fra alle vores frivillige hjælpere. Denne gang foregik det på Strandet Hovedgård, som tidligere har hørt til Ørsløv Kloster. Det var en bragende publikumssucces og en smuk helhedsoplevelse af mad, kunst, design og håndværk fra denne limfjordsegn. Vi er i det hele taget begavet med en stor vennekare i lokalområdet og blandt klosterets gæster, der yder frivillig hjælp til alle mulige opgaver – om det er hjælp til græsslåning, opsyn af Snekken og toiletmuseet, rundvisninger, klosterpasning i ferier, vinmark, gårdsplads, pudning af messingstager og meget mere. Det er dejligt at mærke de nye fællesskaber, der opstår omkring klosteret, og det er kærkomment at få hjælp til opgaverne, når det fortsat kniber med at

kunne ansætte kolleger ud fra klosterets driftsgrundlag. En gang om året fejrer vi det frivillige arbejde med en fest i kælderens, som vi alle ser meget frem til.

Det er forbavsende, hvor mange der gæster Kvindsnapskoven og har glæde af klosterets offentlige områder. Det er ikke en aktivitet, vi mærker til på arbejdsrefugiet, så derfor er det rart, at der kan foregå alt fra Hospitalsklovneløb til familieture og skolebesøg, så også klosterets kulturmiljø, skov og park har et almennyttigt sigte. Humlegården er nu fuldt tilplantet, og vingården har fået nye robiniestolper og tager sig rigtig godt ud. Der er atter bistader på matriklen takket være to frivillige biavlere, og de kommende års arbejder med nye have- og landskabstiltag skal gerne forøge og udvikle områdets biodiversitet og naturværdi. Fårene på vestengen har lige fået lam, og vi satser på, at vi også i år kan levere refugium for dyrene, som det var tilfældet sidste år, hvor en stor fåreflok blev flyttet hertil efter ulveangreb i Hejlskov.

I efteråret døde fløjtenist Inger Toft Nielsen, som sammen med sin bror, kunstneren Bendt Toft Nielsen, havde betænkt foreningen med et pengebeløb til klosterets drift samt mange smukke inventardele. Klosterets gæster kommer til at nyde godt af deres gavmildhed i mange år fremover, og vi er dybt taknemmelige. De valgte at blive begravet her ved Ørslevkloster Kirke – lige syd for kirketårnet.

I årets løb har vi fortsat vores gode samarbejder på kryds og tværs. Heriblandt ikke mindst samarbejdet med Løgum Kloster, Klitgården, Hald Hovedgaard og San Cataldo. Det er dejligt at mærke, at refugierne er velbesøgte, og at de med hvert deres særpræg har en væsentlig rolle at spille for dansk kulturliv. Således har Ørslev Kloster i 2018 haft besøg af ikke mindre end 768 arbejdende refugiegæster, hvoraf 277 har besøgt os for første gang. Belægningsprocenten i hovedbygningen er fortsat på lige over 80%, hvilket tydeligt fortæller, at der er brug for, at vi passer rigtig godt på dette sted. Der er indtrådt mange nye medlemmer i foreningen, og lidt mere end 100 mennesker har valgt at donere en gave på minimum 200 kr., så vi fortsat er berettiget til at modtage fradragsberettigede gaver samt arv uden arveafgift. Vi er dybt taknemmelige for den store støtte, I alle yder til dette sted – uden den ville der ikke være refugium her, hvor det virkelig er alle marginaler, der tæller.

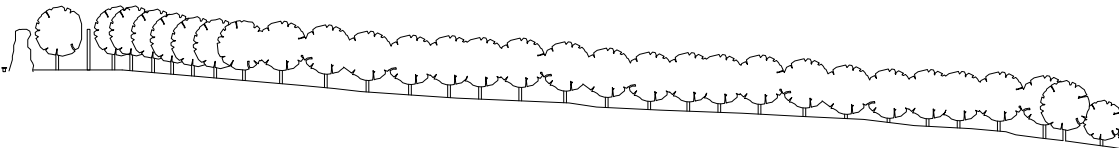
Personale, pelsklædte – og på gensyn

Til at håndtere dette store arbejde med medlemmer og økonomi blev Sonja ansat i efteråret 2018 i en kombineret stilling som bogholder og klosterfe, da vores Laila-fe skulle tilbage til lærergeneringen. Vi har det altid svært med at tage afsked med gode feer, men er rigtig glade for det nye samarbejde med Sonja – både fagligt og menneskeligt. Heldigvis har Asta ikke forladt os, så vi har også stadig af og til fe-assistance i weekenden.

I sidste årsberetning skrev vi om, at der ikke var planer om yderligere forering blandt hverken personale eller pelsklædte (bortset fra de ventede killinger Addi, Pip og Hans, der ankom sommeren 2018). Arvefølgen er nu brudt hvad angår de firbenede i kælderens, men anderledes forholder det sig på bestyrelsesniveau, da Komtesse Sponnecks Legats forvinde, Jenny Østergaard Schütte, har trodsset ordlyden i beretningen og glædeligvis er nedkommet med en lille Esther her i foråret 2019. Vi ønsker stort tillykke! Hos forvalterparret bliver det ikke til andet end fjerkræ og firbenede med pels. Førstnævnte kan gæsterne glæde sig over i kraft af nylagte æg. Sidstnævnte i kraft af dagligt besøg af Golden Retrieveren Una, der gerne lægger øre til en skrivekrise eller problemer med en versedefod.

Mads Bille
Formand

Janne Fruergaard Keyes
Klosterforvalter

Årsberetning
Foreningen Ørslev Kloster

1969

2019

